

Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка
Національної академії наук України
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

Філологічний дискурс

Збірник наукових праць

Випуск 10

Заснований в 2015 році

Хмельницький – 2020

УДК 81/82(063)
ББК 81/83, 215.1
Ф 54
DOI: 10.31475/fil.dys.2020.10

Засновники: *Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка Національної академії наук України;
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія*

Свідectво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія KB №24213-14053 P від 07.10.2019 р.

ISSN 2411-4146 (друкована версія)

Збірник наукових праць «Філологічний дискурс» включено до Переліку наукових фахових видань України в галузі «Філологічні науки» (наказ Міністерства освіти і науки України № 1328 від 21.12.2015 р.).

Філологічний дискурс: зб. наук. праць. Хмельницький, 2020. Вип. 10. 331 с.

Збірник наукових праць «Філологічний дискурс» містить статті з актуальних проблем літературознавства (українська література, російська література, література слов'янських народів, література зарубіжних країн, порівняльне літературознавство, теорія літератури, фольклористика, журналістика, літературне джерелознавство і текстологія) та мовознавства (українська мова, російська мова, слов'янські мови, германські мови, романські мови, класичні мови, індоєвропейські мови, загальне мовознавство, перекладознавство, порівняльно-історичне і типологічне мовознавство) тощо.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор: *Мацько Віталій, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови і літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.*

Заступник головного редактора: *Тарнашинська Людмила, доктор філологічних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу української літератури ХХ століття Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка Національної академії наук України.*

Відповідальний секретар: *Кришук Валентина, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови і літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.*

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ РАДИ:

Літературознавчий напрям:

Баботова Любця, доктор філософії, доцент (Пряшів, Словачка Республіка);
Бернадська Ніна, доктор філологічних наук, професор;
Дорош Галина, кандидат філологічних наук, доцент;
Жулинський Микола, дійсний член НАН України, доктор філологічних наук, професор;
Кіраль Сидір, доктор філологічних наук, професор;
Кредаусова Ярміла, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри українистики Пряшівського університету (Пряшів, Словачка Республіка);
Маховська Світлана, кандидат філологічних наук, доцент;
Мейзерська Тетяна, доктор філологічних наук, професор;
Мушинка Микола, доктор філологічних наук, професор, дійсний член НАН України (Пряшів, Словачка Республіка);
Пелешенко Юрій, доктор філологічних наук, старший науковий співробітник;
Пірошенко Світлана, кандидат філологічних наук, доцент;
Поплавська Наталя, доктор філологічних наук, професор;
Руснак Ірина, доктор філологічних наук, професор;
Словєвська Ірина, кандидат філософських наук, доцент;
Ткачук Микола, доктор філологічних наук, професор.

Мовознавчий напрям:

Бойко Надія, доктор філологічних наук, професор;
Бялик Василь, доктор філологічних наук, професор;
Вільчинська Тетяна, доктор філологічних наук, професор;
Галус Олександр, доктор педагогічних наук, професор;
Карабович Гадей, доктор філологічних наук, доцент кафедри української філології Університету Марії К'юрі-Скłodовської (Люблін, Республіка Польща);
Кушнерик Володимир, доктор філологічних наук, професор;
Марчук Людмила, доктор філологічних наук, професор;
Мельник Руслана, кандидат філологічних наук, доцент;
Руснак Іван, доктор педагогічних наук, професор;
Ткачук Галина, кандидат педагогічних наук, доцент;
Торчинський Михайло, доктор філологічних наук, професор;
Філіюк Валентина, кандидат філологічних наук, доцент;
Христіанінова Раїса, доктор філологічних наук, професор;
Шоробура Інна, доктор педагогічних наук, професор.

Збірник індексується міжнародною наукометричною базою

«Index Copernicus» ICV 2015: 46,34; ICV 2016: 55,28; ICV 2018: 61,62

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії
(протокол № 1 від 29 січня 2020 року)*

© Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка НАН України, 2020

© Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, 2020

© Іпльїнський С.В. (обкладинка), 2020

Shevchenko Institute of Literature
of the National Academy of Sciences of Ukraine
Khmelnyskyi Humanitarian-Pedagogical Academy

Philological Discourse

Collection of Scientific Works

Issue 10

Founded in 2015

Khmelnyskyi – 2020

UDC 81/82 (063)
LBC 81/83, 215.1
P 54
DOI: 10.31475/fil.dys.2020.10

Founders: *Shevchenko Institute of Literature of the National Academy of Sciences of Ukraine;
Khmelnyskyi Humanitarian-Pedagogical Academy*

ISSN 2411-4146 (print)

State Registration Certificate of Printed Massmedia series KB №24213-14053 P of 07.10.2019

Collection of scientific works «Philological Discourse» is included to the List of scientific professional publications of Ukraine in the sphere «Philological sciences» (order of the Ministry of Education and Science of Ukraine of 21.12.2015 №1328).

Philological Discourse: Collection of scientific works. Khmelnytskyi, 2020. Issue 10. 331 p.

Collection of scientific works «Philological Discourse» contains the articles on the topical problems of literary criticism (Ukrainian literature, Russian literature, literature of Slavic nations, literature of foreign countries, comparative literary criticism, theory of literature, study of folklore, journalism, literary source studies and text studies) and linguistics (Ukrainian language, Russian language, Slavic languages, Germanic languages, Romanic languages, classical languages, Indo-European languages, general linguistics, translation studies, comparative-historical and typological linguistics) etc.

EDITORIAL BOARD:

Editor in chief: *Matsko Vitalii, doctor of philology, professor, head of the department of Ukrainian and literature of Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy.*

Deputy editor in chief: *Tarnashynska Liudmyla, doctor of philology, professor, senior research associate of the department of Ukrainian literature of the XX century of Shevchenko Institute of Literature of the National Academy of Sciences of Ukraine.*

Executive editor: *Kryshchuk Valentyna, candidate of philology, associate professor, assistant professor of the department of Ukrainian and literature of Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy.*

MEMBERS OF EDITORIAL COUNCIL:

Field of literary criticism:

Babotova Liubytisia, doctor of philosophy, assistant professor (Prešov, Slovak Republic);

Bernadska Nina, doctor of philology, professor;

Dorosh Halyna, candidate of philology, assistant professor;

Zhulynskyi Mykola, academician of the National Academy of Sciences of Ukraine, doctor of philology, professor;

Kiral Sydir, doctor of philology, professor;

Kredausova Yarmila, candidate of philological sciences, assistant professor, head of the department of Ukrainian studies of University of Prešov (Prešov, Slovak Republic);

Makhovska Svitlana, candidate of philology, assistant professor;

Meizerska Tetiana, doctor of philology, professor;

Mushynka Mykola, doctor of philology, professor, academician of the National Academy of Sciences of Ukraine (Prešov, Slovak Republic);

Peleshenko Yurii, doctor of philology, senior research associate;

Piroshenko Svitlana, candidate of philology, assistant professor;

Poplavska Nataliya, doctor of philology, professor;

Rusnak Iryna, doctor of philology, professor;

Slonievska Iryna, candidate of philosophy, assistant professor;

Tkachuk Mykola, doctor of philology, professor.

Field of linguistics:

Boiko Nadiya, doctor of philology, professor;

Bialyk Vasyl, doctor of philology, professor;

Vilchynska Tetiana, doctor of philology, professor;

Halus Oleksandr, doctor of pedagogics, professor;

Karabovych Tadei, doctor of philology, assistant professor of the department of Ukrainian philology of Maria Curie-Skłodowska University (Lublin, Poland Republic);

Kushneryk Volodymyr, doctor of philology, professor;

Marchuk Liudmyla, doctor of philology, assistant professor;

Melnyk Ruslana, candidate of philology, assistant professor;

Rusnak Ivan, doctor of pedagogics, professor;

Tkachuk Halyna, candidate of pedagogical sciences, assistant professor;

Torchynskyi Mykhailo, doctor of philology, professor;

Filiniuk Valentyna, candidate of philology, assistant professor;

Khrystianinova Raisa, doctor of philology, professor;

Shorobura Inna, doctor of pedagogics, professor.

*The collection carries out indexation of international scientometric base
«Index Copernicus» ICV 2015: 46,34; ICV 2016: 55,28; ICV 2018: 61,62*

*Recommended for publication by the decision of the Scientific Board of Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy
(protocol № 1 of January 29, 2020)*

© Shevchenko Institute of Literature of the National Academy of Sciences of Ukraine, 2020

© Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy, 2020

© Ilinskyi S.V. (cover), 2020

ЗМІСТ

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Валентина Біляцька <i>Історична пам'ять і конфлікти «пам'яті» у романі у віршах Анатолія Шкуліни «Берест»</i>	10
Юлія Вільчанська, Вікторія Завидович <i>Прелімінарна матриця соуреалістичної парадигми «дитя революції»</i>	19
Надія Гаєвська, Олена Гаєвська <i>Жанрова система малих епічних форм Олеса Гончара</i>	29
Дмитро Дроздовський <i>Дискурс транскультурації в сучасних британських романах: ревізія архетипу Дому</i>	39
Роман Дубровський <i>Від пацифіста до комбатанта: трансформація свідомості героя в умовах війни (за романом «Віхола» Ю. Мушкетика)</i>	51
Ірина Зелененька <i>Лірика дисидентів Василя Стуса й Тараса Мельничука як опозиція тоталітаризму</i>	61
Людмила Каплична <i>Жанрово-стильові особливості моделювання «вічної теми» в ліро-епічних творах О. Гай-Головка</i>	68
Тадей Карабович <i>Збереження міфічних цінностей літератури як гаранту існування духовної парадигми присутності у творчості Віри Вовк</i>	77
Віктор Крупка <i>Концептуалізація земного тяжіння у збірці поезій «Купина неопалима» Ірини Небеленчук</i>	91
Віталій Мацько <i>«Друге крило» шістдесятників як смілива опозиція штучному соціалістичному реалізмові</i>	98
Віталій Мацько, Людмила Каплична <i>Художнє моделювання людини і світу у кризових ситуаціях (за мемуарною повістю О. Гай-Головка «Поєдинок з дияволом»).....</i>	111
Світлана Підопригора <i>«Facebook-роман» О. Шинкаренка «Кагарлик»: наративна специфіка</i>	119
Світлана Пірошенко <i>Інтерпретація трьох законів робототехніки А. Азімова: цикл оповідань «Я, Робот»</i>	131
Олена Полішук, Людмила Павлішена <i>Серія літературних містифікацій Станіслава Лема</i>	142
Олег Рарицький <i>Павло Загребельний у призмі шістдесятницької критики</i>	153
Ірина Слоневська <i>Феномен кроскультурного роману в постколоніальному дискурсі</i>	163

Вікторія Ткаченко *Християнські мотиви у прозовій творчості Ганни Барвінок*..... 172

Галина Циц, Віталій Мацько *Сукупність концептів художнього дискурсу безґрунтя в українській та польській еміграційній літературі*..... 180

МОВОЗНАВСТВО

Олеся Барташук, Алла Ніколаєва *Сакральна лексика в поезіях Галини Ісаєнко*..... 195

Інна Волянюк *Мовна метафора та її функції у поетичних творах Івана Гнатюка*..... 204

Людмила Воротняк *Гендерні особливості англомовної Інтернет-комунікації*..... 212

Оксана Гандабура *Неологізми соціальних медіа в сучасній англійській мові соціальних мереж: на матеріалі Twitter та Facebook*..... 219

Інна Завальнюк *Другорядні члени речення як поширювачі структурної основи речення: критерії та прийоми розмежування неморфологізованих форм*..... 228

Людмила Закреницька *Макроструктура англомовних фахових текстів сфери освіти*..... 239

Руслана Мельник *Статистичні методи в лексико-семантичних дослідженнях (на матеріалі ЛСГ прикметників зі значенням «старанний, працюючий»)*..... 250

Тетяна Пешкова, Юлія Якимчук *Типи мовленнєвого впливу у діловій німецькомовній кореспонденції та комунікації*..... 261

Тетяна Сукаленко *Дескриптивний аналіз лінгвокультурного типажу з соціальною домінантою «чиновник» у художньому дискурсі*..... 267

Наталія Фаненштель *Семантико-граматичні особливості англійської терміносистеми когнітивної лінгвістики*..... 283

Валентина Філінюк *Сонце як компонент мовного полотна повісті «Небесний змій» Докії Гуменної*..... 297

РЕЦЕНЗІЇ

Людмила Марчук Лінгвокультурний простір української нації XIX століття (*Рецензія на монографію: Сукаленко Т. М. Лінгвокультурні типажі в українській художній літературі XIX ст.: [моногр.]. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. 676 с.*)..... **307**

Оксана Приходько У пошуках онтологічної реальності: британський постпостмодерністський роман (*Рецензія на монографію: Дроздовський Д. І. Проблемно-тематичні комплекси й філософсько-естетичні параметри британського постпостмодерністського роману: [моногр.]. Київ: Саміт-книга, 2020. 448 с.*)..... **314**

CONTENT
LITERARY CRITICISM

Valentina Biliatska <i>Historical Memory and Conflicts of «Memory» in the Novel in Verses of Anatolii Shkulipa «Berest»</i>	10
Yulia Vilchanska, Victoria Zavydovych <i>The Primary Matrix of the Social Realistic Paradigm «Child of Revolution»</i>	19
Nadiya Gayevska, Olena Gayevska <i>Genre's Systems of Little Epic's Forms by Oles Honchar</i>	29
Dmytro Drozdovskiy <i>Discourse of Transculturation in the Contemporary British Novels: Revision of Home as an Archetype</i>	39
Roman Dubrovskiy <i>From Pacifist to Combatant: Transformation of the Consciousness of the Hero in the Conditions of War (According to Novel «Vihola» («Whirlwind») by Yu. Mushketyk)</i>	51
Iryna Zelenenka <i>The Lyrics of Dissidents Vasyl Stus and Taras Melnychuk as Opposition to Totalitarianism</i>	61
Liudmyla Kaplychna <i>Genre-Style Features of Modelling «Eternal-Topic» in Lyric-Epic Works of O. Hai-Holovko</i>	68
Tadei Karabovych <i>Preserving the Mythical Values of Literature as a Guarantor of the Existence of Spiritual Paradigm of Presence in the Works of Vira Vovk</i>	77
Viktor Krupka <i>Conceptualizing Earthly Attraction in Iryna Nebelenchuk's Collection of Poems «Kupyna Neopalyma»</i>	91
Vitalii Matsko <i>The «Second Wing» of the Sixtiers as a Bold Opposition to the Artificial Socialist Realism</i>	98
Vitalii Matsko, Liudmyla Kaplychna <i>Artistic Modeling of a Man and the World in Crisis Situations (by O. Gai-Golovko's Memoir Novel «Fighting with the Devil»)</i>	111
Svitlana Pidopryhora <i>Facebook-Novel by O. Shynkarenko «Kagarlyk»: Narrative Specificity</i>	119
Svitlana Piroshenko <i>Interpretation of the Three Laws of Robotechnics by A. Asimov: the Cycle of Stories «I, Robot»</i>	131
Olena Polishchuk, Liudmyla Pavlishena <i>Series of Literary Mystifications by Stanislaw Lem</i>	142
Oleh Rarytskyi <i>Pavlo Zahrebelnyi in the Prism of Criticism of the Sixtiers</i>	153
Iryna Slonevska <i>The Phenomenon of Cross-Cultural Novel in Postcolonial Discourse</i>	163
Victoriia Tkachenko <i>Christian Motives in Anna Barvinok's Prose Works</i>	172
Halyna Tsyts, Vitalii Matsko <i>Total Concepts of Artistic</i>	

Discourse of Base Absence in Ukrainian and Polish Emigration Literature..... 180

LINGUISTICS

Olesia Bartashuk, Alla Nikolaieva *Sacred Lexis in the Poems of Halyna Isaienko.....* 195

Inna Volanyuk *Language Metaphor and its Functions in the Poetry by Ivan Hnatiuk.....* 204

Liudmyla Vorotniak *Gender Peculiarities of English-Language Internet Communication.....* 212

Oksana Handabura *Social Media Neologisms in Contemporary English of Social Networks: a Case of Facebook and Twitter Language... 219*

Inna Zavalniuk *The Secondary Parts of the Sentence as Extenders of the Sentence Structure Base: Criteria and Means of Differentiating Non-Morphologized Forms.....* 228

Liudmyla Zakrenytska *Macrostructure of English Professional Texts in the Field of Education.....* 239

Ruslana Melnyk *Statistical Techniques in Lexiko-Semantik Research (on the Material of LSG of Adjectives with the Meaning «Diligent, Hard-Working»).....* 250

Tetiana Peshkova, Yulia Yakimchuk *Forms of Speech Influence in the Framework of German Business Correspondence and Conversations.....* 261

Tetiana Sukalenko *The Descriptive Analysis of Linguocultural Type with the Social Dominant «Official» in the Fictional Discourse.....* 267

Nataliia Fanenshtel *Semantic and Grammatical Features of the English Terminology System of Cognitive Linguistics.....* 283

Valentyna Filiniuk *Sun as a Component of the Language Canvas of the Novel «Nebesnyi Zmii» by Dokiia Humenna.....* 297

REVIEWS

Liudmyla Marchuk *Linguocultural Space of the Ukrainian Nation of the Nineteenth Century. [Monograph Review: Sukalenko T. M. Linguocultural Types in Ukrainian Fiction of the 19th Century: [monogr.]. Kyiv: Dmitro Buraho Publishing House, 2018. 676 p.].....* 307

Oksana Prykhodko *In search of Ontological Reality: British Post-Modernist Novel [Monograph Review: Drozdovsky D. I. Problem-Thematic Complexes and Philosophical-Aesthetic Parameters of the British Post-Postmodern Novel: [monogr.]. Kyiv: Summit Book, 2020. 448 p.].....* 314